

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och
strålning
Kansliråd Eva Dalenstam

Stockholm
2026-02-03

Vår referens
André Nilsson

Dnr
KN2025/02333

Remissyttrande

Naturvårdsverkets delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Företagarna har beretts möjlighet att yttra sig över Naturvårdsverkets delredovisning avseende genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning av förslagen

Delredovisningen från Naturvårdsverket utgör ett första underlag för hur den nya, omfattande EU-förordningen om förpackningar och förpackningsavfall ska genomföras och kompletteras i svensk lagstiftning. Förordningen, som är direkt gällande i alla medlemsländer, ställer långtgående krav på alla förpackningar som sätts på EU-marknaden.

Naturvårdsverkets rapport fokuserar på de delar av förordningen som ska börja tillämpas inom tre år, det vill säga senast i början av 2028. Detta innefattar bland annat nya bestämmelser om återvinningsbarhet, krav på minsta andel återvunnet material i plastförpackningar, restriktioner för vissa förpackningsformat, samt nya märknings- och informationskrav. Syftet med Naturvårdsverkets uppdrag är att föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som krävs för att anpassa det svenska regelverket, inklusive systemet för producentansvar, till de nya europeiska kraven och säkerställa att Sverige kan uppfylla sina åtaganden.

Företagarnas synpunkter

Företagarna ser positivt på ambitionen att harmonisera förpackningsreglerna inom EU. Gemensamma regler kan förenkla för företag som verkar på den inre marknaden. Den nya förordningen är dock den mest omfattande och komplexa reglering som någonsin har riktats mot förpackningsområdet. Naturvårdsverkets delredovisning lämnar dessvärre många centrala frågor obesvarade kring hur detta enorma regelverk ska kunna hanteras i praktiken av Sveriges företag, i synnerhet de små och medelstora.

Positiv ambition om att inte överimplementera och att inte skapa betungande regelbördor

Företagarna välkomnar att Naturvårdsverket särskilt arbetat för att presentera förslag som ska leda till så liten regelbörda som möjligt för aktörerna. Småföretagare lägger idag upp emot 10 timmar per vecka på administration. Tid som annars hade kunnat användas för företagets kärnverksamhet. I våra undersökningar är det tydligt att ökande krav om administration, rapportering och tillsyn försvagar svenska företags möjlighet att bedriva konkurrenskraftig verksamhet. Vi välkomnar att begränsa förslagen, exempelvis när det gäller förpackningar som omfattas av retursystem, men ser samtidigt med oro på delar av förslagen som riskerar att öka regelbördan.

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Ökad administrativ börda och orimliga kostnader för småföretag

De nya kraven på dokumentation, testning och certifiering av förpackningars återvinningsbarhet och innehåll av återvunnet material kommer att innebära en avsevärd administrativ och ekonomisk börda. För ett litet företag som importerar varor eller producerar en egen produktlinje saknas ofta de interna resurser och den specialistkompetens som krävs för att navigera i ett så komplext regelverk. Företagarna saknar i delredovisningen en grundlig analys av hur dessa nya skyldigheter kommer att påverka små och medelstora företag och hur den samlade kostnadsbilden ser ut. Det är avgörande att genomförandet i Sverige präglas av regelförenkling och att man undviker nationella särkrav som ytterligare komplicerar för företagen.

Säkerställ rimliga övergångsregler och undvik onödigt produktsvinn

En utmaning vid införandet av nya produktkrav är hanteringen av varor som redan är producerade och befinner sig i distributionskedjan: i lager, på lastbilar eller på butikshyllor. Det finns negativa erfarenheter från genomförandet av engångsplastdirektivet i Sverige där bristen på tydliga övergångsregler innebar då att fullt funktionsdugliga produkter blev olagliga över en natt, vilket ledde till en omfattande kapitalförstöring för många företag. Att andra medlemsländer, exempelvis Finland, lyckades implementera direktivet med mer pragmatiska övergångsregler visar att det finns bättre tillvägagångssätt.

Lyckligtvis innehåller den nya förpackningsförordningen (PPWR) uttryckliga övergångsbestämmelser för att undvika just detta scenario. I synnerhet pekar vi på artikel 12.12, som medger att förpackningar som redan satts på marknaden men inte uppfyller de nya märkningskraven får fortsätta säljas i tre år efter att kraven trätt i kraft. Regeringen och Naturvårdsverket behöver i det fortsatta arbetet säkerställa att dessa inbyggda övergångsregler tillämpas fullt ut och kommuniceras tydligt till alla berörda aktörer. Det svenska genomförandet får inte upprepa misstagen från engångsplastdirektivet. En förutsägbar och rimlig implementering är avgörande för att undvika att företag, särskilt små importörer och producenter med bundet kapital i lager, drabbas av ekonomiska skador och att fullgoda varor kasseras i onödan.

Säkerställ en rättvis konkurrens och likvärdiga villkor

En av de största utmaningarna med den nya förordningen är att säkerställa efterlevnaden. Om svenska företag tvingas bära höga kostnader för att anpassa sina förpackningar, samtidigt som aktörer utanför EU via e-handel kan sälja produkter med icke-godkända förpackningar direkt till svenska konsumenter, snedvrids konkurrensen allvarligt. Det blir en liknande konkurrensfördel för stora företag, som har mer administrativ kapacitet att hantera omfattande regelverk än småföretag. Förslagen riskerar att leda till konkurrensnackdelar för svenska småföretag. Vi är samtidigt negativt inställda till förslag som begränsar den inre marknaden med särskilda krav på utländska aktörer. Krav om att digitala budbärare ska vara skrivna på svenska riskerar, samt kravet om producentombud, att vara en konkurrensnackdel för utländska småföretag, och utgöra ett handelshinder på den inre marknaden.

Företagarna avstyrker krav om återvunnen plast

Vi delar ambitionen om en mer cirkulär ekonomi, men det är inte alltid lämpligt med återvunnen plast. Kravet om att minst 30 procent av all plast i plastförpackningar ska vara återvunnen riskerar att få oförutsedda konsekvenser. Det kan exempelvis handla om engångsförpackningar med särskilda funktionskrav, som att de ska kunna värmas, där risken att återvunnen plast inte klarar av samma funktionskrav som jungfruliga material. Andra potentiella negativa effekter är att återvunnen plast riskerar att orsaka större utsläpp av mikro- och nanoplast i livsmedel.

Vi avstyrker likaså förslaget om att livsmedelsbutiker ska vara skyldiga att informera om plastbärkassars miljöpåverkan. Det är inte den enskilda livsmedelsbutikens ansvar att informera om vilka konsekvenser som konsumtion av olika livsmedel får på miljö. Allt som tillhandahålls i en

livsmedelsbutik kan antas ha konsekvenser för miljö. Det är ytterst producenternas ansvar att säkerställa att produkterna lever upp till rådande krav, och konsumenternas ansvar att efter sina värderingar och deras kunskap ta inköpsbeslut i linje med deras värderingar.

André Nilsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna